

Arbeidsgruppen for å vurdere endringer/re-etablering av Nasjonal institusjon for menneskerettigheter
Seniorrådgiver Monica Furnes
Utenriksdepartementet
E-post: mfu@mfa.no

Oslo mandag, 15. oktober 2012
Vår ref.: 902/ANE
Må alltid oppgis.

Innspill vedrørende endringer/re-etablering av Nasjonal institusjon for menneskerettigheter

Juss-Buss viser til møte mandag 24. september, og ønsker i det følgende å fremme noen skriftlige innspill i etterkant av dette, og takker for oppfordringen til å komme med innspill.

Uavhengighet

Juss-Buss mener at Nasjonal Institusjon(NI), må være sterkt og uavhengig organ for å oppfylle rollen som en pådriver på menneskerettighetsfeltet. Vi vil derfor fraråde å plassere NI under et allerede eksisterende organ som eksempelvis Sivilombudsmannen. Vi mener dette kan gjøre det vanskelig å skille mellom NIs aktive rolle som oppsøkende organ og Sivilombudsmannens mer saksbehandlingspregete praksis. Dersom dette gjøres, kan det føre til at tilliten til NI vanskelig bygges opp hos de som allerede har erfaringer med den praksis som eksisterer hos det organet NI plasseres hos. Sivilombudsmannens etablerte posisjon i det norske myndighetssystemet taler også imot at oppgaven legges til denne.

For at NI skal få en sterk posisjon, er det viktig at NI har en fast bevilgning, som egen post i Statsbudsjettet. En fast bevilgning vil kunne bidra til å sikre en høy og stabil faglig kompetanse.

På bakgrunn av dette mener Juss-Buss at NI må opprettes som en selvstendig institusjon med høy faglig kompetanse og omfattende kapasitet.

Sivilsamfunnet

Juss-Buss mener også at det må legges til rette for at sivilsamfunnet kan ha en direkte innflytelse på NI. Det må gis anledning til å fremme synspunkter vedrørende menneskerettighetsbrudd direkte til institusjonen Og det må sørges for at NI får den nødvendige tillit til å balansere samarbeidet mellom offentlige instanser og det sivile samfunn for å fremme menneskerettighetene.

Dersom sivilsamfunnet skal innlemmes i samarbeidet og aktivt delta i institusjonen må NI være synlig i det offentlige rom. NI må være en kompetent institusjon med en tydelig stemme i offentlige debatter om menneskerettighetene.

NI må rette fokus mot menneskerettslige problemstillinger og sette dem på dagsorden. De må ha en skarp og klar stemme i det offentlige rom, både ovenfor myndighetene og andre offentlige og private aktører.

Lovfesting

Juss-Buss mener at en lovfesting ikke bare vil tilfredsstillere kravet som reiser seg av Paris-prinsippenes punkt 2, men at dette også vil bidra til å gi NI den påkrevde rolle som en synlig og sterk institusjon i det norske samfunnet, slik det vises til ovenfor. Dette vil også bidra til å etablere en solid identitet overfor Stortinget. Videre mener vi at en grunnlovsfesting vil bidra til å heve NIs status opp til nødvendig nivå.

Juss-Buss mener derfor at NI må lovfestes, og ønsker også at det i forlengelsen av dette tas sikte på en grunnlovsfesting.

På vegne av Juss-Buss

Astrid Nilsen Ervik